

Цісар Богдана Олександрівна,

курсант другого курсу факультету економіко-правової безпеки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

Науковий керівник:

Круглова Ольга Олександрівна,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільного права та процесу

факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМАТИКА РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НЕПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Згідно з класифікацією юридичних осіб, яка закріплена в ЦК України товариства поділяються на підприємницькі та непідприємницькі.

Підприємницькі товариства - це юридичні особи, які створюються виключно як господарські товариства або виробничий кооператив і здійснюють підприємницьку діяльність з метою одержання прибутку та наступного його розподілу між учасниками (ст. 84 ЦК).

Непідприємницькі товариства - це товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками (ч. 1 ст. 85 ЦК). Як бачимо, законодавець виходить з необхідності одночасної наявності у непідприємницьких товариств визначальних ознак, а саме: заборона на отримання прибутку в якості основної мети, а також заборона на розподіл прибутку між учасниками.

В літературі існує два основних підходи до розмежування підприємницьких та непідприємницьких юридичних осіб, при якому основним критерієм розмежування вказаних юридичних осіб є основна мета діяльності останніх, який отримав назву функціональний.

Цивільний кодекс України не визначає поняття організаційно-правової форми юридичної особи. Тільки „Класифікація організаційно-правових форм господарювання”, затверджена наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 травня 2004 р. № 97, встановлює, що організаційно-правова форма господарювання - форма здійснення господарської (зокрема підприємницької) діяльності з відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між засновниками (учасниками), режим майнової відповідальності по зобов'язаннях підприємства (організації), порядок створення, реорганізації, ліквідації, управління, розподілу одержаних прибутків, можливі джерела фінансування діяльності тощо.

Проте даний акт закріплює понад 60 організаційно-правових форм господарювання на Україні. Безперечно, це тільки додає аргументів для обґрунтування необхідності закріплення в ЦК України вичерпного переліку організаційно-правових форм юридичних осіб. Відповідно до ст. 83 ЦК України юридичні особи приватного права можуть створюватися у формі товариств, установ та в інших формах, встановлених законом.

Таким чином, перелік організаційно-правових форм юридичних осіб не є вичерпним. Ми погоджуємось з думкою І.М. Кучеренко про те, що система організаційно-правових форм юридичних осіб повинна бути вичерпною і наведена саме у ЦК [1, с. 27]. На разі, ЦК України містить винятковий перелік підприємницьких товариств (ст. 84), і не містить такого переліку непідприємницьких товариств [2, с. 291].

Проект закону „Про непідприємницькі організації” пропонує такі форми непідприємницьких організацій: товариство (засновується не менше ніж двома фізичними та/або юридичними особами та об'єднує на добровільних засадах і на основі індивідуального членства осіб, що об'єдналися для досягнення спільної статутної мети для здійснення та захисту своїх прав і свобод та задоволення спільних нематеріальних інтересів, має корпоративний устрій і управляється його членами); установа (засновується за ініціативою однієї фізичної чи юридичної особи або групи таких осіб, які не беруть участі в її управлінні, на основі майна, переданого установі засновниками, і не має членства) та фонд, що є особливою формою установи.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЦИВІЛЬНОГО, ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

На нашу думку, для визначення організаційно-правової форми непідприємницьких організацій можна застосовувати такі критерії: порядок створення (об'єднання осіб (членська організація) чи об'єднання майна); обсяг прав засновників на майно, передане організації, та управління нею; характер цивільно-правової відповідальності засновників та мета організації. Саме тому ми підтримуємо позицію розробників законопроекту „Про непідприємницькі організації” щодо необхідності законодавчого закріплення таких організаційно-правових форм непідприємницьких організацій як товариство, установа та фонд [3, с. 293].

Таким чином, в Україні розгалужена система непідприємницьких товариств, зокрема громадські організації, політичні партії, благодійні організації, релігійні організації, недержавні пенсійні фонди, об'єднання співвласників багатоквартирного будинку тощо. На разі залишається актуальним дослідження правового статусу кожного з них з метою удосконалення українського законодавства, приведення його у відповідність до європейських стандартів.

Бібліографічні посилання:

1. Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: Монографія. К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. 328 с.
2. М. В. Місце громадських організацій в системі суб'єктів цивільного права України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [„Проблеми формування систем кваліфікацій та сучасні тенденції розвитку професійної компетентності фахівців: національний та європейський виміри”], (Ужгород (Україна) - Сніна (Словаччина), 18 - 21 листопада 2008 р.) / М-во освіти і науки України, Закарпатський держ. ун-т. Ужгород: Ліра, 2008. С. 289 - 297.
3. Електронна форма проекту закону « Про непідприємницькі організації»: URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=0961&skl=5.
4. Кочергіна К. Організаційно-правові форми підприємницьких товариств як об'єкт законотворчого моделювання // Українське комерційне право. 2005. № 6. С. 83
5. Беляев К. П. Некоммерческие организации в системе юридических лиц / К. П. Беляев // Цивилистические записки: Межвузовский сборник научных трудов. Выпуск 3. К 80-летию С. С. Алексеева. М. : Статут; Екатеринбург: Институт частного права, 2004. С. 390.

Зуй Станіслав Юрійович,

курсант другого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Юніна Марина Петрівна,

кандидат юридичних наук
доцент кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРІВ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ПІД ВПЛИВОМ ОБТЯЖУЮЧИХ ОБСТАВИН

В наш час питання купівлі-продажу майна в період обтяжуючих обставин в Україні займає провідне місце серед дослідників-цивілістів, оскільки військові дії на Сході, економічна та демографічна криза негативно впливають на фінансове становище та спроможність громадян здійснювати купівлю-продаж майна. Серед дослідників цієї теми відомі наступні: Дзера О.В., Шевченко Я.М., Кузнецова Н.С., Луць В.В., Майданик Р.А.

Перш за все, слід взагалі розібрати таке поняття як купівля-продаж. За сучасним цивільним законодавством, а саме відповідно до ст. 655 Цивільного кодексу України, купівля-продаж є договором, згідно з яким одна сторона (продавець) зобов'язується передати майно у власність другій